

# AUTONOMIAN ALKU

Venäjä valloittaa Suomen



# YLIOPPILASKOKEEN TEHTÄVÄ

## Suomen asema Ruotsin valtakunnassa

Suomi oli keskiajalta autonomian aikaan asti osa Ruotsin valtakuntaa.

Varhaisemmissa suomalaisissa historiiteoksissa Ruotsin valtakuntaa kutsuttiin usein "Ruotsi-Suomeksi".

Pohdi, missä määrin Suomella oli erityisasema Ruotsin valtakunnassa ja onko mainittu nimitys perusteltu.

# RUOTSILTA VENÄJÄLLE

- ◆ Osa Napoleonin sotien historiaa
  - Venäjä painosti Ruotsia Englannin vastaiseen kauppasaartoon
- ◆ Suomen sota 1808-1809
  - Ruotsilta ei saatu luvattuja lisäjoukkoja
  - ”Valloittamaton” Viapori antautui
  - Puolustussuunnitelma epäonnistui
- ◆ Haminan rauha 1809 → Venäjä sai Suomen

# SUOMEN UUSI KARTTA


- ◆ Suomen osaksi vahvistettiin ensi kertaa myös: Lappi ja Ahvenanmaa
- ◆ Lisäliitos 1812: Vanha-Suomi
  - Liitetty Venäjään 1700-luvun sodissa
- ◆ "Suomen historialliset rajat"



# SUOMEN SUHDE RUOTSIIN

- ◆ Suomen vastahyökkäys 1808 ja talonpoikien sissisota = uskollisuus Ruotsille
- ◆ Suomen talous ja kulttuuri olivat suuntautuneet Ruotsiin
- ◆ Venäjä pelkäsi uutta sotaa ja Ranskaa  
→ Halusi varmistaa suomalaisten uskollisuuden

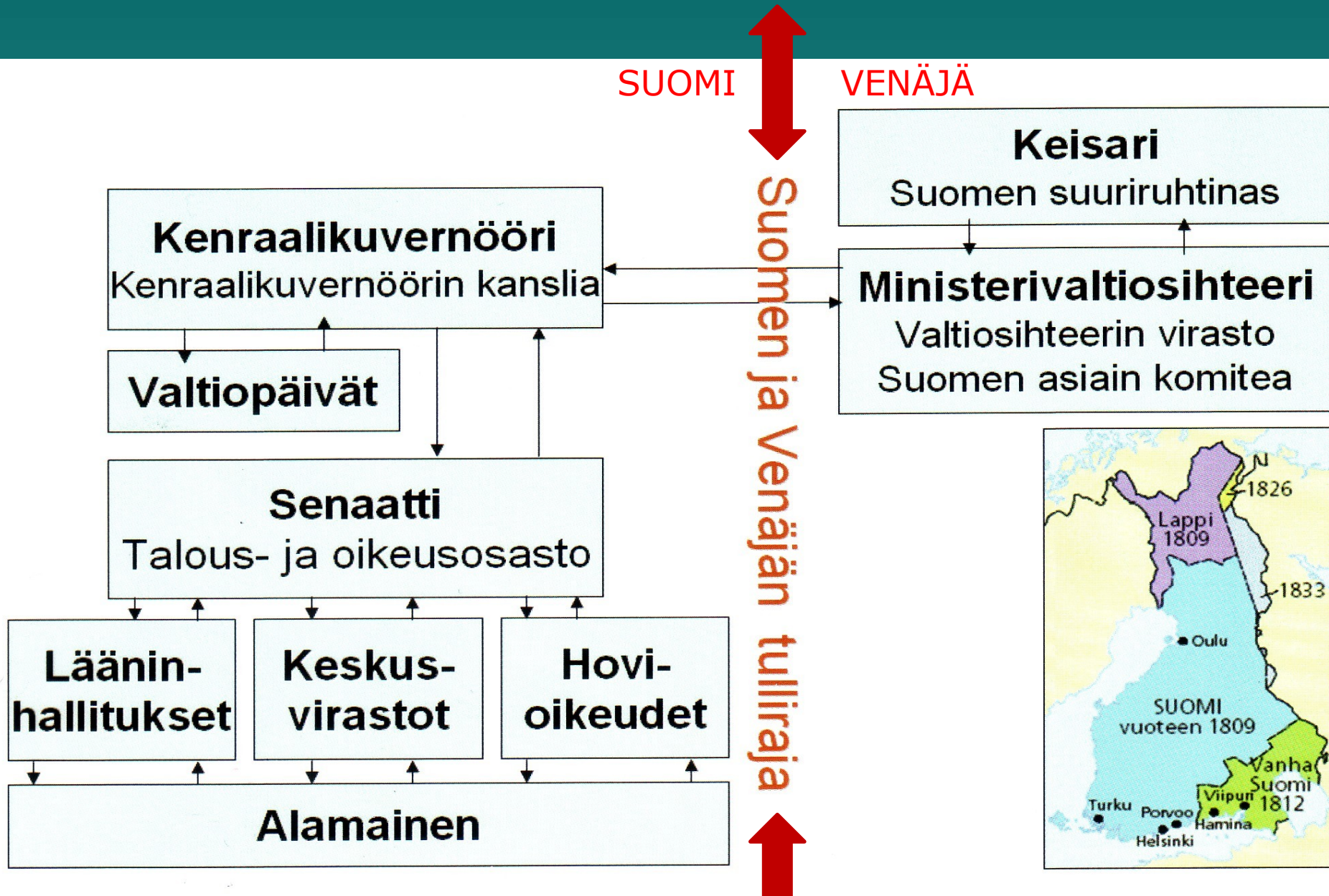
# SUOMALAISTEN USKOLLISUUS

- ◆ **Porvoo 1809**: Suomesta  
autonominen suuriruhtinaskunta
    - Valtiopäivät? Maapäivät? Herrainpäivät?
  - ◆ Pääkaupungin siirto Helsinkiin 1812
    - Turun palo 1827
  - ◆ Palkitseminen
  - ◆ Lahjonta
  - ◆ Keisarin Suomen-vierailut
- 

# AUTONOMIA

- ◆ Venäjän keisarista tuli Suomen Suuriruhtinas
  - Venäjällä itsevaltiias, Suomessa ei
  - Antoi Porvoon maapäivillä 1809 säädyille hallitsijanvakuuden
- ◆ **Suomi sai säilyttää oman uskonnon, perustuslait ja säätyjen erioikeudet**
- ◆ Perustuslait:
  - 1772 Hallitusmuoto
  - 1789 Yhdistys- ja vakuuskirja

# SUOMEN HALLINTO



# MIKSI SUOMESTA EI TULLUT VENÄJÄN MAAKUNTAA?

- ◆ Uuden sodan pelko (Ranska)
- ◆ Vapaamielinen hallitsija Aleksanteri I
  - Suomesta koekenttä
- ◆ Suomalainen neuvonantaja Sprengtporten

# MILLOIN SUOMESTA VALTIO?

- ◆ Ruotsin vallan aikana oli **maakunta**
  - 1500-luvulla hetkellinen erityisasema herttuakuntana
- ◆ 1809 Suomesta tehtiin **itsehallinnollinen** alue, vrt. Ahvenanmaa
- ◆ Suomi oli itsenäistyessään 1917 jo **valmis "valtio"** (oma hallinto, raha, kansallistunne)
  - "harjoittelukauden" ansiosta säilyi demokratiana 1930-luvulla